

VISSAVIENĪBAS PADOMJU RAKSTNIEKU OTRAIS KONGRESS

Padomju literatūras stavoklis un uzdevumi

Biedra A. SURKOVA referāts

Biedri!
Pirms divdesmit gadiem no Visavienības padomju rakstnieku pirmā kongresa tribīnēs Maksims Gorkijs teica:

«Ja šeit, šajā zālē, likti visas Savienības literatūras apvienošanās pamati, — mums pēc kongresa vajadzēs sākt praktisku apvienošanās, lai sekmīgi veiktu mūsu grūto darbu, un šis darbs būs jāturpina, attīstot to arvien vairāk un plašāk, lai radītu to vareno literatūru, kas vajadzīga ne tikai mūsu zemē, mūsu zemes tautām, bet vajadzīga, es uzdrošinos teikt, visai pasaulei».

Divdesmit gadus strādājuši padomju zemes literāti, atceroties šos savā lielā drauga un prasības stingrā skolotāja novēluma vārdus, uzturēti sevis par visu cilvēciskās genija radio literatūras būvētājiem likumīgajam mērķim.

Divdesmit gados, kas šķīr šodienai no Pirmā kongresa darbības laika, PSRS uztur un visas cilvēces dzīvē norisinājušies lieli nozīmīgi vēsturiski notikumi.

Pamatoties uz pirmo piec gadu sasnieumiem, šajos divdesmit gados padomju tautas Komunistiskās partijas vadībā padzina socialisma celtne. Socialistiskā iekārta balstās uz spēcīgu socialistiskās industriju, uz mechanizētu kolektīvu uku lielsaimniecību, kas no gada gada stiprinās, uz gigantiskiem sasniegumiem kultūras revolūcijā.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

Mūsu Dzimtenes tautas, brūnās ar uzvaru spēku, ko tām iedvesmīja Pirmajā zemē nostiprināties socialisms, izveidoja lielu uguns un cēlānu pārbaudīto elā Tēvijas karā pret vācu fašistiskā iekārtu.

Jaunās, socialistiskās sabiedriskās iekārtas celtniecības procesā nostiprinājies domju valstiskums, izveidojusies nacionāla morālā politiskā Padomju Savienības tautu vienība.

līdz 3695 cilvēkiem 1954. gadā. Literatūras, kas bija pārstāvētas Pirmajā kongresā, nostiprinājusās, papildinājusās ar jaunām rakstniekiem, kļuvis bagātāks ar jaunām grāmatām. Radušās un attīstījušās jaunās brālīgās literatūras. Tautām atkalapvienojoties, padomju literatūrā iedzīvojas jaunas lielas talantīgu rakstnieku vienības no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Besarabijas (Moldāvijas), Bukovinas, Aizkarpātu Ukrainas, Ukrainas un Baltkrievijas rietumu apgabaliem.

Padomju literatūras izlaugsme norisā vienlaikus ar visas mūsu zemes kultūras gigantisko attīstību, kā rezultātā mūsu tauta, likvidējot analfabetismu, nonākusi līdz iespējai realizēt vispārējo vidējo izglītību.

Kultūras revolūcija, nemīgti paplašinoties un padziļinoties, devusi literatūrai desmitiem miljoniem jaunu lasītāju. Šie lasītāji noteikuši daļēji literatūras grāmatu metienu kolosālu pieaugumu.

Sis pieaugums uzskatāms redzams šādos skaitļos:

1934. gadā mūsu zemē izdeva 1852 krievu padomju daļlitteratūras darbus 32.943 tūkstošu eksemplāru kopmēriņā. 1953. gadā — 2733 darbus 159.601 tūkstošu eksemplāru kopmēriņā.

1934. gadā izdeva 1933 citu PSRS brālīgo tautu rakstnieku darbus 7.192 tūkstošu eksemplāru kopmēriņā. 1953. gadā — 1552 darbus 38.256 tūkstošu eksemplāru kopmēriņā.

1934. gadā Padomju Savienībā izdeva 348 ārējiem daļlitteratūras grāmatas 4.797 tūkstošu eksemplāru kopmēriņā. 1953. gadā — 420 grāmatu 24.480 tūkstošu eksemplāru kopmēriņā.

Sevišķi plaši mūsu zemē izplatīti klasiku darbi. Gorkija grāmatas izdotas 80 miljoni eksemplāru kopmēriņā, Puškina — 70 miljoni, Tolstoja — 60 miljoni, Čehova — 40 miljoni, Turgeņeva — 33 miljoni, Gogola — 29 miljoni, Korolenko, Kriļova, Lermontova, Nekrasova un Salтиковa-Ščedrīna darbi iznākuši no 16 līdz 21 miljoni eksemplāru metienu.

No viena līdz divpadsmit miljoniem eksemplāru metienu iznākuši ārējiem rakstnieku O. Balzaka, Žila Verna, V. Igo, E. Zola, G. Mopasana, T. Dralzera, Dž. Londona, M. Tvena, D. Defo, C. Dikensa, D. Svīta, V. Sēkspīra, H. Heinesa, V. Gētes, F. Sīllera, M. Servantesa un citu darbi.

Tam visam jāpiebilst, ka no viena līdz 20 miljoniem eksemplāru metienu mūsu zemē iznākuši 47 krievu padomju rakstnieku darbi, tai skaitā deviņi dzejnieku dzeju grāmatas, bet Vladimirā Majakovska grāmatas izdotas 23 miljoni eksemplāru metiņā.

Lai gūtā pareizu priekšstatu, cik plašs mūsu zemē ir daļlitteratūras lasītāju pulks, jāņem vērā arī milzīgais vairāk nekā 300 tūkstošu bibliotēku tīkls, ar kuru palīdzību grāmatas nonāk pie desmitiem miljoniem lasītāju.

Mīnētājos skaitļos ietverti atgādinājumi par maksimāli lielo atbildību savā darbībā, ko uzliek ikvienam padomju rakstniekam gigantiskā, kultūras un politiskā ziņā nemīgti augoša lasītāju auditorijai, kurai jāpaskaidro ne mazāks lasītāju skaits ārējiem.

Daudzniecību padomju literatūra

Divdesmit gadu laikā starp kongresiem partraukti nostiprinājusās brālīgās saistības starp Padomju Socialistisko Republiku vienības literatūru.

Padomju literatūru sasniegumiem laikā ir Oktobra revolūcijas ir vispārpieņemti apliecinājumi mūsu partijas un tās nacionālās politikas triumfālu kulras laukā.

Oktobra revolūcija pavēra plašas iespējas iekvienas mazaiz un lielas tautas, kas radās bijušās Krievijas impērijas sastāvā, politiskai, ekonomiskai un kulturalai attīstībai.

Daudzas mazās tautas, kas agrāk atradās pilnīgā analfabetisma dziļajā tumsā, ir bijis lemtas izmīrīšanai, padomju varas pastājos atdzimstas jaunai vēsturiskajai zīvei. Vairāk nekā 40 tautu pēc Oktobra revolūcijas pirmo reizi ieguva savu rakstību. Iekvienai no šīm tautām radusies un eksmīgi attīstās savā nacionālā māksla, avā literatūra. Visās brālīgajās literatūras neizmērojami paplašinājusies tematika, padziļinājusies visvarīgākā mūsdienu robiemu izstrādāšana, paplašinājusies akstnieku maksimāli apgūstamā dzies materiāla loks.

Visi jauna, ko tautu dzīvē lieš mūsu kopējā cīņa par komunismu, paucot arvien augošās proletariāta internacionālās laizmes, padara bagātāku tautu maksimāli genija izpausmes nacionālo formu.

Mēs esam liecinieki un līdzdalībnieki ārkārtīgi svarīgajā procesā, kas noris, mūsu literatūrā radot tuvinoties un veidojoties visām tām kopējai daudzmiljonu lasītāju auditorijai mūsu zemē, kā arī aiz tās robežiem.

Lūk, ko stāsta skaitļi:

Jā 1934. gadā PSRS brālīgo tautu valodās izdeva 481 krievu literatūras darbu 3.529 tūkstošu eksemplāru, tad 1953. gadā izdoti 1022 darbi 16.007 tūkstošu eksemplāru kopmēriņā.

1934. gadā krievu valodā izdeva 150 brālīgo literatūru rakstnieku darbus 1.045 tūkstošu eksemplāru kopmēriņā, bet 1953. gadā izdoti 419 darbi 21.427 tūkstošu eksemplāru kopmēriņā.

Laikā starp diviem kongresiem reiz ar brālīgo literatūru lielo augsmi un mūsu daudzniecību sabiedrības nemīgtu morālā politiskās vienības nostiprināšanos nepieredzēti plašu vērtību ieguvusi literatūras vērtību starp padomju tautu.

Skaitliski mazo padomju tautu literatūru apdavināto pārstāvju darbi, pateicoties savstarpējiem tulkotājiem, ietiet Visavienības kultūras vērtību zelta fondā.

It īpaši jāsvērt krievu valodas nozīmi šajā kultūras vērtību apmālā.

Komunistiskās partijas gudrās nacionālās politikas uzvaras apstākļos krievu va-

vērtības ainsāta veids.

tulkoti krievu valodā, kā arī citu brālīgo tautu valodās.

Jau pats tulkošanas process, kurā, par godu mūsu literatūrai, iekļauti visu brālīgo tautu labākie rakstnieki, ir akts, kurā tulkotāji ne vien iegaumē, bet tajā pašā laikā arī apgūst pagātnes lielo rakstnieku un talantīgāko laikabiedru meistariības tradīcijas un sasniegumus.

Nekādi nemaznot krievu klasiskās un mūsdienu krievu literatūras nozīmi visu mūsu brālīgo literatūru attīstībā, mēs ar patiesa lepnuma jūtām par mūsu kopējām panākumiem varam runāt arī par savstarpēju ietekmi uz visām literatūrām, starp tām arī uz krievu literatūru, kāda ir brālīgo literatūru klasiku lielajam sacerējānēm un mūsdienu rakstnieku dažiem izcilajiem darbiem.

Klasiku un lielāko mūsu laikabiedru darbu intensīva iekļaušana brālīgo tautu garīgajā dzīvē nozīmē, ka mūsu daudzniecību literatūra savā attīstībā paceļas jaunā, augstākā pakāpē. No mums atkarīgs, lai vadītu šo procesu gudri, prasīgi, ievērojot tālākās attīstības perspektīvas.

Brālīgo literatūru rakstnieku daļdarbu tulkošanas milzīgās vēsturiskās nozīmes apzināšanās vienmēr ir bijusi raksturīga

Mūsu literatūras vispasaules nozīme

Kā zināms, uzvara pār vācu fašistiskajiem ieburcējiem un japāņu imperialistiem, ko PSRS Brūnīte Spēki guva otrajā pasaules karā, ne vien pamato izmaiņu mūsu valstī, kā vadošās lielvalsts, starptautisko stāvokli, bet arī noveda pie tā, ka virkne Eiropas un Azijas valstu atkratījās no kapitāla varas. Miera un demokrātijas nometnes valstu iedzīvotāju kopskaits tagad pārsniedz deviņi simti miljoni cilvēku. Tas viss pēc kara izmaiņu pasaules sociālo spēku samērus nebūt ne kapitālisma labā.

Lielās Ķīnas Tautas Republikas nodibināšana, tautas demokrātijas iekārtas nodibināšana virknē Azijas un Eiropas valstu, neredzēti spēcīgs kapitālisma zemju daudzmiljonu darbaļaužu masu simpatiju un līdzjūtības pieaugums uz mūsu zemi, kā drosmīgu un godīgu cīnītāju par mieru un demokrātiju, ietekmēja arī padomju literatūras attīstības gaitas pēckara gados.

Lai kļūtu skaidrs, cik kolosāli paplašinājies mūsu aizrobežas lasītāju loks, Otrajam kongresam sanākot, padomājiet par dažiem skaitļiem: kas raksturo mūsu literatūras darbu izplatīšanos ārējiem pēckara gados.

Līdz padomju rakstnieku Pirmajam kongresam ārvalstu valodās bija izdotas 97 mūsu rakstnieku atsevišķas grāmatas.

Laikā no 1945. līdz 1953. gadam pēc visal nepilnīgiem datiem tautas demokrātijas valstīs un kapitālismā zemes laisti klajā vairāk nekā 800 padomju rakstnieku darbi 44 svešvalodās, vairāk nekā 9.000 izdevumos. 1951.—1953. gadā vien ārējiem tika laisti klajā padomju daļlitteratūras darbi 94.196 tūkstošu eksemplāru. No tā redzams, cik milzīgu lasītāju auditoriju mūsu literatūra iekarojuši aiz mūsu zemes robežiem. Protams, padomju daļlitteratūras tulkojumā visplašāk izplatījusies tautas demokrātijas valstīs un tautas Ķīnā. Tomēr par spīti «aukstā kara» atmosfērai un daudzajiem šķēršļiem, kas tiek likti mūsu literatūrai ceļā uz lasītāju masām kapitālismā pasaulē, mūsu grāmatas pēckara gados tulkotas un izdotas Austrijā, Anglijā, Argentīnā, Birmā, Brazīlijā, Holandā, Dānijā, Indijā, Itālijā, Lībanā, Meksikā, Norvēģijā, Pakistānā, ASV, Urugvajā, Somijā, Francijā, Šveicē, Zviedrijā, Japānā un daudzās citās zemēs.

Si milzīgā jaunā auditorijā izvirza padomju literatūrai jaunas prasības, kuras mēs, padomju literāti, nedrīkstam neuzklaist.

Ļaudis tautas demokrātijas zemēs, atzīmēdams dažādas pakāpēs ceļā uz socialismu, gaida no padomju literatūras patiesu mūsu zemes darbājužu dzīves atainojumu, socialistiskā cilvēka rakstura veidošanās svarīgāko momentu vēsturiski autentisku atklāsmi.

Jo vairāk paplašināšanos koloniju un atkarīgo zemju tautu cīņa par brīvību, neatkarību un cilvēcīgu dzīves apstākļiem, jo vairāk ļaužu šajās zemēs vērsis

Runājot par rezultātiem, ko mūsu literatūra sasniegusi divdesmit gados nostāigātajā ceļā, vispirms jāpaskaidro, kas nozīmē tautas dzīvē Lielā Tēvijas kara gados.

Tajā neizmirstamajā laikā ļoti uzskatāmi atklājās visi jauna, ko Savienības literatūra bija uzkrājusi pirmskara gados.

Sajos gados visu PSRS brālīgo tautu rakstnieki bija vienota padomju patriotu kaujas vienība. Jau kara pirmajās dienās pāri par tūkstoti padomju rakstnieku (vairāk nekā trešdaļa no visiem Savienības biedriem) brīvprātīgi stājas aktīvās armijas un Jūras Kara Flotes rindās. Visās Lielā Tēvijas kara frontēs — no Melnās līdz Barenca jūrai, varoņpilsētai aizstāju vidū, varonīgo tautas atbēdēju — partizānu vidū, ar ieročiem rokās vai ar frontes žurnālistu zīmuli un bloknotu — padomju rakstnieki gāja grūtos kara ceļos kopā ar savu darbu varoņiem un lasītājiem.

Mēs svēti glabāsim savā piemiņā Arka-diju Gaidaru, Vladimiru Stavski, Juriu Krimovu, Sergeju Dikovski, Borisu Levinu, Michailu Čumandrīnu, Borisu Lapinu, Zacharu Čacerevīnu, Sergeju Semjonovu, Aleksandru Afnogonovu, Jevgeņiju Petrovu, Džeku Altazennu, Josifu Utkinu, Oļeksu Despaku, Stepanu Tudoru, Tatilu Gurjanu, Aleksandru Gavrilovu, Faticu Karimu un pāri par 200 citu mūsu ieroču biedru, daudzus brālīgo literatūru rakstniekus, kuri krituši Lielā Tēvijas kara laikā.

Lielā patriotiskā pacīstībā, kas spāno-

labākajiem padomju literatūras pārstāvjiem.

Taču pie tulkošanas darba nereti ķeras arī maz apdāvināti ļaudis, amatnieki, kuri nespēj nodrošināt klasikas un mūsdienu rakstnieku darbu tulkojumu vajadzīgo maksimāli līmeni. Lūk, kāpēc, ar pamatotu lepnumu runājot par tulkošanas darba vērtību mūsu zemē, par tūkstošiem pārtulkotu grāmatu, kas izdotas miljoniem tirāžā, mēs ne mirkli nedrīkstam aizmirst, ka šo tūkstošu vidū daudzas ir sabojājuši tulkojumu zemā kvalitāte.

Otrajam rakstnieku kongresam ir jādots stingrs norādījums Savienības Valdes jaunajam sastāvam nopietni rūpēties par karības nodibināšanu tulkošanas darbā, šajā svarīgajā kulturālā politiskajā lietā, un rast iespēju visiskajā laikā paplašināt tulkotāju loku uz talantīgu un augsti kultūralu vārda meistaru rēķina. Vispirms jādara gals pilnīgi kaltīgajai tulkošanas praksei no parindelem, kad ir darīšana ar prozas un dramaturģijas darbiem.

Tikai strauji paaugstinot prasības darbu idejiskai un maksimāli kvalitatīvai, var droši izsargāties no radoša apstākuma, nodrošināt mūsu literatūras nemīgtu pilnveidošanos.

skatienus uz mūsu rakstnieku darbiem kā avotu, kur smelt kaujas enerģiju, cilvēka un cilvēces tiecību saviem spēkiem, savai labākai nākotnei.

Mums vienmēr jāatceras tas sevišķais stāvoklis, ko tagad citu pasaules literatūru vidū leņem mūsu literatūra, būdama gaismas, dzīves apliecinātāja ideju un cīņas enerģijas avots aizrobežā darbaļaudīm, jaunrades pieredzes avots ārvalstu progresīvajiem rakstniekiem.

Tautas demokrātijas zemēs, kur tiek risināti socialisma celtniecības uzdevumi, literāti meklē ceļus socialistiskā realisma metodes apgūšanai, pārvarēdami vēl ļoti sīkstās buržuāziskās pagātnes paliekas, kļūst par aktīviem tautas un valsts palīgiem jaunās dzīves celtniecībā un cilvēka personības socialistiskā pārvēidošanā.

Tāpēc pēckara laikā tautas demokrātijas valstu literāti dziļi interesējas par visu, kas attiecas uz mūsu literatūras attīstības vēsturi, par visu, kas var padarīt bagātāku viņu priekšstatu par socialistiskā realisma metodes konkrētu iedzīvotāju literatūrā darbā. Tāpēc tik liela ir ikviena Padomju zemes literatūrai atbilde par savu darbu. Un tikpat liela ir ikviena kritiķa, teoretika un rakstnieka atbilde par katru vārdu, ko tas saka, vērtējot mūsu literatūrā notiekošos procesus.

Iepazīstoties ar talantīgu aizrobežas progresīvo rakstnieku daļdarbiem, var pamatoti teikt, ka viņu jaunrade attīstās dziļeno realisma tradīciju gultnē. Taču, bez tam, viņu spēcīgākie un sociāli nobriedušākie darbi satur sevi arī tā jaunā elementus, ar ko Gorkijs viņa darbības pirmsrevolūcijas laikā posmā atšķīrās no lielajiem pagātnes realīstiem.

Nav šaubu, ka arī mūsu draugi, progresīvie rakstnieki, kas dzīvo kapitālismā valstīs, ļoti interesējas par padomju literatūras jaunrades pieredzi.

Mūsu draugu labākie darbi ietver sevi ne vien viņu laikā kapitālismā īstenības asas, bezkompromisa kritikas principu, bet arī idejas, jēgas un tējas, kas iemieso sevi progresīvo, dzīves apliecinātāju principu.

Tas viss liecina, ka mūsu draugi atrodas meklējumu posmā, lai jauno radošo metodi piemērotu tiem sabiedriskajiem apstākļiem, kādos viņi dzīvo, un tām dzīves parādībām, kuras viņi izvēlas par atbilstošām priekšmetu.

Tiesi to liecina aizrobežas progresīvo rakstnieku milzīgā un rosīgā interese par socialistiskā realisma metodes pamatīdēji Maksima Gorkija, Vladimirā Majakovska daļdarbi, par visas padomju literatūras radošo pieredzi.

Mūsu padomju literatūra savukārt ar milzīgu interesi studē tautas Ķīnas, tautas demokrātijas valstu un kapitālismā zemju lielāko progresīvo rakstnieku jaunrades pieredzi. Si pieredze palīdz mums, padomju rakstniekiem, cīņā par augstu maksimāli meistarību.

Daži rezultāti, kas sasniegti divdesmit gados nostāigātajā ceļā

Runājot par rezultātiem, ko mūsu literatūra sasniegusi divdesmit gados nostāigātajā ceļā, vispirms jāpaskaidro, kas nozīmē tautas dzīvē Lielā Tēvijas kara gados.

Tajā neizmirstamajā laikā ļoti uzskatāmi atklājās visi jauna, ko Savienības literatūra bija uzkrājusi pirmskara gados.

Sajos gados visu PSRS brālīgo tautu rakstnieki bija vienota padomju patriotu kaujas vienība. Jau kara pirmajās dienās pāri par tūkstoti padomju rakstnieku (vairāk nekā trešdaļa no visiem Savienības biedriem) brīvprātīgi stājas aktīvās armijas un Jūras Kara Flotes rindās. Visās Lielā Tēvijas kara frontēs — no Melnās līdz Barenca jūrai, varoņpilsētai aizstāju vidū, varonīgo tautas atbēdēju

Turpinājums 4. lappusē

Biedra A. SURKOVA referata nobeigums

Turpinājums no 3. lappuses

Dzejas un prozas lasītāji, teātru un kinomākslētāji gaida no padomju literatūras žanru dažādību — romānus, stāstus un garos stāstus, episkas poēmas, sabiedriskos un individuālos liriskus, traģedijas un drāmas, bāru satiru un jautras sadzīves komedijas. Vīņiem ir tiesības prasīt, lai ikviens darbs atbilstu viņu plašajam garīgajam apvērsumam un ārkārtīgi pieaugušajam prasībām pēc sacerējuma mākslinieciskās kvalitātes.

Mūsu literatūras īstenība neatlaidīgi prasa no rakstnieka, lai viņš intensīvāk iedziļinātos gan no tāda viedokļa, kas jāredz grāmatas, kas vēlotas padomju cilvēka un padomju sabiedrības visai laikmetīgākajām un lielākajām problēmām, gan arī no tāda viedokļa, kas nepieciešama dziļāka un vispusīgāka dzīves pazīšana, kas balstītos uz literatūras organisku saskari ar cilvēkiem, ar kuru pūlīiem tiek celts komunisms.

Pasīva dzīves vērtējuma pozīcija nav padomju rakstnieka pareizā pozīcija. Padomju rakstnieks nav vislielākais, bet gan līdzdalībnieks tam, kas notiek īstenībā un ir viņa grāmatas materiāls. Viena no rakstnieka partijasiskuma izpausmēm ir tā, ka viņš kā salmnieks piedalās sabiedrības dzīvē.

Komunistiskā partija uzskata literatūru

par savu aktīvo palīgu tautas masu komunistiskajā audzināšanā, par ieroci cīņā pret vecā pallekā, par līdzekli, ar ko vispārīgās jaunās lezmes padomju cilvēka dzīvē un raksturā. Taču, risinot visiem kopīgās uzdevumus, sevišķi jāizceļ tie literatūras veidi un žanri, no kuru attīstības atkarīga citu mākslas veidu izveidošanās. Rakstniekiem sevišķi jāvēlās ja veikt darbam dramaturģijā un kinodramaturģijā, tāls dzejas veidos, kas saistīti ar dziesmu un muzikas jaunradi. Šīs sektoros mums sevišķi jāvēlās atpazīšana, kas kavē ļoti svarīgo un plašā masām vistuvāko mākslas veidu attīstību, lai gan teātra, kino un dziesmas raksturs ir tāds, ka literārs sacerējums ar viņu starpniecību vistraucāk un plašāk izplatās desmitiem miljoniem cilvēku vidū.

Tagad ar partijas palīdzību mēs esam guvuši iespēju paplašināt pastāvošo literāro māksliniecisko žurnālu tīklu. Ar prieku varam paziņot kongresam, ka Ļeņingradā sāks izdot otru literāru žurnālu «Nevas», kas uz pastāvošā almanaha «Druža narodov» bāzes top žurnāls, kas iznāk katru mēnesi, kas tiks izdots žurnāls «Junostj», un tiek atjaunots žurnāls «Internacionālā literatūra». Jaunu žurnālu noorganizēšana sekmēs rakstnieku jaunrades dzīves aktivizāciju, mūsu literatūras kritikas līmeņa paaugstināšanu.

Nostiprināt Rakstnieku savienību

Rakstnieku savienība kā sabiedriska organizācija ir partijas ideju realizētāja literatūra, forma, kādā rakstnieki kolektīvi vada literatūru. Pēc M. Gorkija iniciatīvas nodibinātā Rakstnieku savienība divdesmit gadus pildījusi šo uzdevumu.

Pirms Vissavienības kongresa visā mūsu zemē notika rakstnieku kongresu republikās, rakstnieku konferences apgabalos un novados. Tur patiešām demokrātiskā plašā kritika un pasākumu atmosfērā lasīja referātus un korektūras, kā arī piedalījās debatēs par 1300 rakstnieku, vairāk nekā trešdaļa no visiem Savienības biedriem.

Daudzās runās tika nopietni kritizēti dažādas Rakstnieku savienības darba, stāp tām arī organizatoriskā darba, puses. It īpaši šī kritika, kas bieži vien bija barga, bija domāta, lai nostiprinātu Savienību, enerģiski izlabojot nepilnības un kļūdas tās darbā.

Ne vienā kongresā un konferencē nav atskāņējis balsis, kas būtu apšaubījušas pašas Rakstnieku savienības kā literatūras kolektīvās vadības organa organizācijas principus. Šāda doma izskanējusi vienīgi Maskavas rakstnieku grupas vēstulē, kas ievietota «Literaturnaja Gazeta» slejās. Turpretim kongresu un konferencēs, gluži otrādi, atzīmēja rakstnieku organizāciju vispārējo izteiksmi un nostiprināšanos, bija runa par brālīgo radošo saīsu pastiprināšanos starp dažādu republiku rakstniekiem, par Savienības lomas

Padomju literatūras attīstībā 20 gados, mīlīga mākslinieciskā, ar jaunām socialistiskām īpašībām apveltītu vērtību radīšana nozīmē, ka tagad jau skaidri lezīmējās īpatnības, kas atšķir mūsu literatūru no visu iepriekšējo virzību literatūras, tajā skaitā arī no kritiskā realisma literatūras. Šīs īpatnības izpaužas tādejādi, ka mūsu literatūra aizstāv un apļiecina socialistisko īstenību, ka uz stingri objektīvas, vēsturiski konkrētas dzīves analīzes pamata tai pirmoreiz dota iespēja attēlot vispusīgu uzvaru, ko gūst pozitīvais varonis, kura pusē ir socialistiskās sabiedrības vareneība, likums, ētika un morāle; kas īpatnības izpaužas tajā apstākļi, ka mūsu literatūra ir vienota daudzveidīgu literatūra, kā tā nelēmējamā ceļ rakstnieka lomu tautas dzīvē.

Padomju literatūras panākumi, tās darbu kolosālā izplatīšanās mūsu zemē un aiz robežām nozīmē jaunā varoņa — padomju cilvēka — uzvaras, triumfa gājēju pa visas pasaules zemēm.

Padomju rakstniekiem vispirms jā-

pejas par to, lai šīs varonis literāros darbos kļūtu bagātāks ar jaunām lezīmēm un īpašībām, ko dienādi cilvēkos lezūdzina nemīgti uz priekšu ejošā padomju dzīvē.

Mēs visi ar ļoti lielu, sirsnīgu savijojumu noklausījāmies šajā vēsturiskajā zālē Padomju Savienības Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas apsveikuma vārdus Vissavienības padomju rakstnieku otrajam kongresam. Klausoties šos apsveikumus, mēs izjutām dedzīgu pateicību par augsto novērtējumu, kādu partija izteikusi par mūsu literatūras vietu padomju sabiedrības dzīvē. Šīs uzticības spārnoti, apsolām Komunistiskajai partijai, Padomju valdībai un mūsu lielajai tautai — darba dāvējam, ka strādāsim ar vēl lielāku enerģiju, radot jaunās grāmatas, kas būtu varonīgās tautas jaunclēmes darbības dzinēja cēlens, kas vienmēr būsim partijas uzticami, nenogurstoši palīgi nākamās komunistiskās sabiedrības cēlņu pilsoņu audzināšanā. (Vēlruni, ilgi aplausi.)

TEĀTRA JUBILEJA

Sodien Latvijas PSR Valsts Daugavpils Krievu drāmas teātris atzīmē 10 gadu darbu jubileju.

Savus svētkus teātra kolektīvs sagaidīja ar virkni jubilejas izrāžu. Šai svētku izrāžu ciklā, kas sākas jau 11. decembrī,

„Uz jauno krastu“ filmēšanas gaita

Nemīlīga rosme valda M. Gorkija vārdā nosauktajā Maskavas kinostudijā. Paviljonos izveidotas dekorācijas dažādām vidēm, dažādiem laikmetiem. Vienā no paviljonos izbūvētas Latvijas vidējā zemnieka Antona Paceļa nolaisto Sūrumu māju istabas — te ir darbības vieta piecām epizodēm, ar kurām sākas filmas «Uz jauno krastu» tekstuelpu uzņemšana.

Pirmajā epizodē parādīts skarbsais Paceļu ģimenes konflikts, kas izrādās 1940. gadā pēc Bruno pazīpojuma, ka Anna lezējusies komjaunatnē. Otrā epizodē — Annas atgriešanās mājās pēc Lielā Tēvijas kara. Trešā notiek kolektīvizācijas posmā, kad bērni mudina Antonu izrautes no ieslēgtajiem viensētnieka aizspriedumiem, bet Lavriņe un kaimiņš Kikreļis viņu koda kļūt vēl noteiktākam savā spītībā un iecirtībā pret visu jauno. Ceturtā epizodē noris jau pēc Lavriņes nāves, kad Antons, ģimenes albumu

skīrsto, it kā pārlapu visu savu dzīvi un nolemj atgriezties pie tās sākuma — pie Lidumu lizes. Bet pietikā alnā vecais Paceļis pārnāka, lizes atraidīts, kauna jūtu pilns, — te, bērnu priekšā kritošā mīzumā, lezīmējas viņa pāraugšanās sākums.

Nav viegla pārslēšanās no filmēšanas brīvā dabā, kur ik uz soļa bija jāreķinās ar dažādiem blakus faktoriem, uz vienmērīgu laboratorijas darbu paviljonos. Šeit daudz precīzāk jāizstrādā ik mīnasecena, nesalīdzināmi lielākas iespējas psiholoģiskajā detaļzīmējumā.

Pirmā paviljona filmēšana jau pabeigta; tur uzņemtajās epizodēs piedalījās Tautas mākslinieks, Staļina premijas laureāts J. Jurovskis, Nopelniem bagāts māksliniece O. Krūmiņa, aktieri A. Dimīters, U. Lieldižs, B. Indriksone, J. Līkums, B. Ružs. Valts Grēviņš Maskavā

Kīnas filmu festivals

20. decembrī Rīgas kinoteātros «Rīga» un «Oktobris», kā arī «VEF» klubā sāksies Kīnas Tautas Republikas kino filmu festivals. Padomju Latvijas darbaizdevības iepazīsies ar vairākiem kīniešu kinematogrāfijas mākslas darbiem. Festivāls sāksies ar filmas «Drosmīgie izlūki» demonstrējumu. Šai filmā parādīta Kīnas Tautas atbrīvošanas armijas varonīgā cīņa pret gomindāniešiem, kuru atsevišķas bandas patvērušās grūti pieejamos kalnos. Bezbalgīgie izlūki sagatavo ceļu uz ienaidnieka nometni un nodrošina bandas sakāvi.

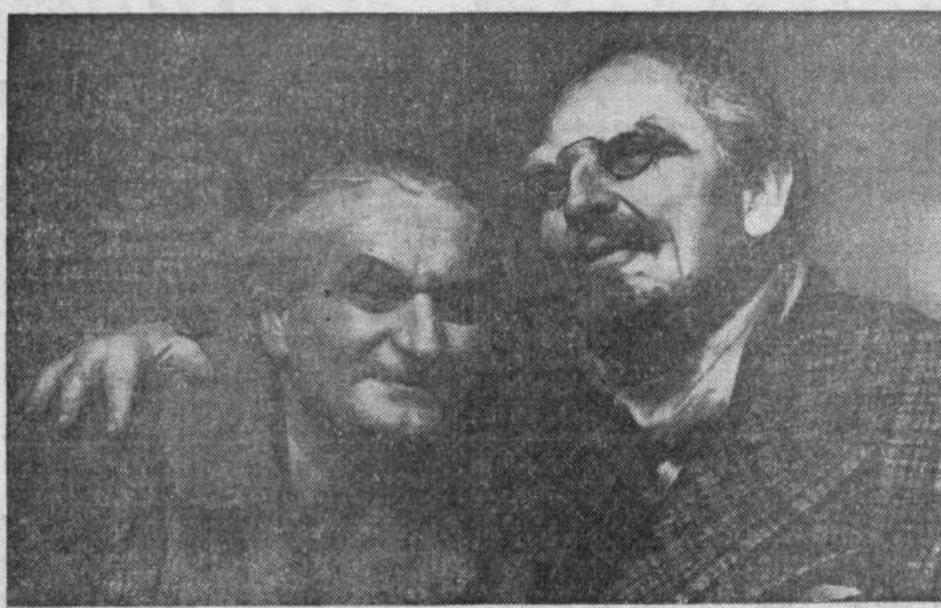
Otrā filmā «Nocīrtisim sātanam ķēnas» parādīta cīņa pret imperialistiskajiem valstu

agentūru, kas mēģina traucēt kīniešu tautu jaunās brīvās dzīves ceļā.

Vēl festivāla repertuārā uzņemtas filmas «Puķa ūsa», «Kīnas meitene», «Neredzamā fronte», «Sīrmā meitene», «Stepju dēls», «Vārti Nr. 6», «Stāsts par jaunleim varoņiem», «Terauda kareivis», «Naiša beigas» un «Kīnas tautas uzvara».

Rīgas sabiedrība festivalu gaida ar lielu interesi. Kinoteātru foajē telpās iekārto fotoizstādes par kīniešu kinematogrāfiju. Festivālā demonstrējamajām filmām veļtiti kārtējie kinokasitāju bibliotēkas izlaidumi.

Festivāls turpināsies līdz 26. decembrim.

Pa kreisi — skats no A. Upiša traģikomedijas «Ziedošais tukšnesis» inscenējuma J. Raiņa vārdā nosauktajā Dailes teātri. Attēlā: L. Smits (Videkrans) un A. Stemps (Felors). Pa labi: skats no A. Ostrovska komedijas «Dzīvā vietā» uzveduma Krievu Dramas teātri. Attēlā: I. Doljns (Milovidovs) un P. Kar-I. Lercha un V. Lavrentjeva foto

Skatuves un ekrana meistars

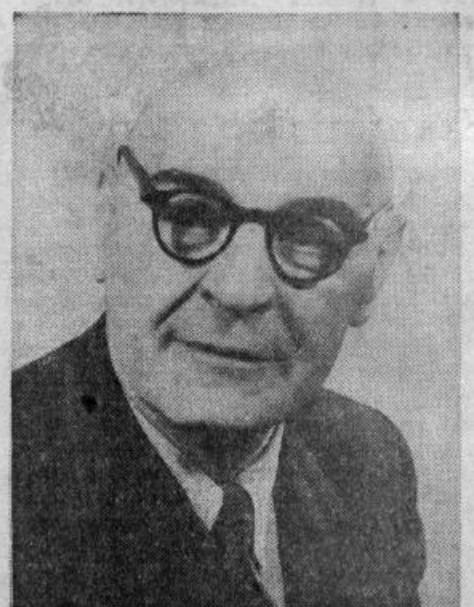
Rit mūsu republikas teātra mākslas draugu saime un visa sabiedrība atzīmēs izcilā aktiera, režisora un pedagoga Jurija Jurovska 60 mūža un 40 radoša darba gadus.

Teātris ir jubilara lielākā mīlestība jau kopš agras jaunības. Jau gimnazista gados viņš bija pastāvīgs teātra izrāžu apmeklētājs savā dzimtajā pilsētā Tiflīdā. Pabeidzis gimnaziju, viņš iestājās Tiflīsas aktieru biedrības trupā. Mākslinieciskos gaitu sākums J. Jurovskim bija īsti laimīgs, levdija viņu pareizā mākslas uzdevumu izpratnē. Darbs kopā ar tādiem levdorojiem skatuves māksliniekiem kā K. Mardžanašvili, A. Tuganovs, H. Sobolščikovs-Samarins, P. Globackis un I. Sipeļņikovs palīdzēja viņam nostāties uz tēlu realistiskās atklāsmes ceļa. Zīmīgi, ka pirmos lielākos panākumus J. Jurovskis guvis, radot virkni krievu klasiskās dramaturģijas tēlu — Ilju Karandaševu (A. Ostrovska «Līgavā bez pūras»), Vasiju Pepelu un Pēteri (M. Gorkija lugas «Dibēnā» un «Sīkplisņonj»), kņazu Sachovskiju (A. Tolstoja «Carā Fjodorā»). Arī darbību režijas laukā J. Jurovskis uzsāka pie Sobolščikova-Samarina, kurš aicināja viņu par asistentu savos inscenējumos. Aktiera gaitas drīz vien aizveda jauno skatuves mākslinieku entuziastu no dzimtās pilsētas. Viņš piedalījies daudzās izrādēs Jekaterinburgā, Penzā, Rostovā pie Donas, Odesā, Charkovā.

Kopš 1924. gada J. Jurovskis darbojas Rīgā. Trīs gadu desmitus strādādamus mūsu republikā, viņš daudz spēku un enerģijas veltījis krievu klasiskās, vēlāk arī padomju dramaturģijas popularizācijai, krievu un latviešu kultūras sakaru stiprināšanai, latviešu nacionālā teātra idejiski mākslinieciskā līmeņa celšanai.

Viņš bija aktīvs līdzdalībnieks Rīgas strādnieku teātra dibināšanā. Viņa režijā šeit pirmo reizi uz latviešu skatuves parādītas vairākas padomju lugas. Visai aktīva šai laikā izvērsās arī J. Jurovska pedagogiskā darbība. Par savu skolotāju skatuves mākslā viņu ar pateicību uzskata daudzi vidējās un jaunākās paaudzes lat-

viešu režisori un aktieri. Lielī ir arī viņa nopelni kā vienam no pirmajiem Staļinslavskā sistēmas popularizētājiem un ieviešājiem izrāžu sagatavošanā Latvijas teātros. Jubilara talants ir ļoti daudzpusīgs un

savdabīgs. Ar lielu meistarību viņš veidojis uz skatuves dažādas, bieži vien pilnīgi atšķirīgas raksturs. Minēsim kaut vai Prochazku K. Simonova lugā «Zem Pragas kastāņiem» un Stesli I. Popova un A. Stepanova «Portatūrā», Lopouchovu S. Mihalikova satrīskajā komēdijā «Vēži» un Astrovu A. Čehova «Tēvoci Vaņā», Somovu M. Gorkija lugā «Somovs un citi» un Zabeļinu N. Pogodina «Kremļa kurantēs», Stilu A. Jakobsona satrā «Sakaj!» un Klebergu A. Upiša komēdijā «Peldētāja Zuzanna». Skaidrs tēlu veidojums, iedziļināšanās no raksturu attīstības izrietošajās sadursmēs un konfliktos ir ceļš, pa kuru ledams J. Jurovskis cenšas atklāt lugas saturu savā režisora darbā.

Konservatorijas koncertos

Pedējā laikā LPSR Valsts konservatorijā izraisījusies aktīva koncertdzīve. Svarīga izglītības nozīme ir regulāri rīkojamiem koncertu-lekciju cikliem «Rietum-eiropas komponistu darbu izlase» un «Krievu romances attīstība». Desmit atklātos koncertos šajā mācību gadā savas spējas un studiju darba rezultātus demonstrē Konservatorijas audzēkņi — vokālisti un pianisti, sniedzami pilnu koncertprogrammu.

28. novembrī Konservatorijas studentu atklāto koncertu ciklu ievadīja V. Krampes dziedāšanas klases un D. Herbachas kamerdziedāšanas klases audzēkne E. Zvirgzdiņa. Viņas izpildītajā programā bija iespēja noklausīties Suberta, Debiši, Griga un Lista dziesmas. Patikami, ka repertuāra izvēlē bija ievērota zināma tematiska noteiktība — tika atskatotas romantiski liriskas dziesmas. Tas visam koncertam deva vienotu noskaņu.

Ļoti vērtīga jaunās dziedones īpatnība ir priekšnesuma dabiskums un vienkāršība. Katru muzikas frazi E. Zvirgzdiņa cenšas padarīt nozīmīgu, izteiksmīgu. Tādēļ dziesmas tēli kļūst klausītājam ticami un tuvi. Pirmkārt atspoguļot dziesmas tēlu, nevis par katru cenu spīdēt ar balsi, tā ir vērtīgākā Zvirgzdiņas īpašība, kas, gēmot vērā labo balsu materiālu, domājam, ļaus viņai izpaust par istu māksliniec.

Konservatorijas audzēkņu otrās cikla koncerts notika 12. decembrī ar A. Norvaiša dziedāšanas klases III kursa studentu Gaiļnas Čumačenko un Michaila Kravčonoka piedalīšanos.

Abu jauno dziedātāju vokālais priekš-

nesums visumā ļoti izkopts — skanīgs un tīrs. Daudzpusīgā programma deva iespēju novērtēt abu studentu darba panākumus un kļūdas. Dziedātāji vēl jutami saistīti ar tehnisko izpildījumu, kas arī ir par traucējumu pilnīga muzikas tēla atveidošanai. Bieži izpildījumam emocionālas kulminācijas neatrisinātas, tīkal iemācītas. Tas it sevišķi sakāms par G. Čumačenko pirmā koncerta daļā izpildītajām dziesmām un arījām. Labāko studente sniedza dziesmas, kas izsaka gaišas, optimistiskās jūtas.

M. Kravčonoka dziedājumā turpretim labāk padevās smagāku pārdzīvojumu atveidojums, kaut liekas, ka «nopenināts» dziedājuma velds kļuvis studentam par ieradumu, kas ne vienmēr, piemēram, Mocarta arījā no operas «Figaro kāzas», bija piemērots. Labi bija Hendeļa, Rubīnšteina, Dargomižska, Sumana, Zillinska dziesmu atskaņojumi.

Koncertā ļoti traucējošs bija programmas nemērķtiecīgs izkārtojums. Bez jebkādas stila un satura vienotības mainījās krievu un Vakareiropas klasiku, padomju komponistu dziesmas un arījas un tautas dziesmas. Šādu audzēkņu koncertus būtu ieteicams padarīt vismaz daļēji tematiskus (kā E. Zvirgzdiņas koncertā).

Jau par tradīciju kļuvis ik gadus noklausīties Konservatorijas klavieru klases pedagogu rīkotos tematiskos audzēkņu vakarus. Regulāri notiek profesora V. Zosta klavieru klases audzēkņu koncerti. Nesēn viņa studenti atskaņoja Beethovenas darbus.

Pedagoģu un studentu darba rezultāti izrādījās pozitīvi. Klausītāji guva pārliecību, ka aug jauni kadri — Behovena

mūzikas interpreti. Pirmā kursa students Aleksandrs Kublinskis re minorā sonatē op. 31 Nr. 2 (Rečitātivā sonatē), sevišķi pirmajā daļā, pārliecinoši atklāja muzikas dramatismu, ar dziļu ietūti ik frazē risinādamus muzikālo domu. Ar Oļģerts Čintņis (II kurss) droši un pārliecinoši spēlēja ar izteiksmes dažādību bagātās 32 variācijas.

Dziļu domu un patiesu pārdzīvojumu savā spēlē ielika Margarita Seftēle, atskaņodama slavēno sonāti fa minorā op. 57 (Appassionata).

Romantisko sonāti mī bēmol mažorā atskaņoja Monika Saulīte. Viņas priekšnesums Beethovenā sonatē atspoguļoja lielā klasiskā vēla perioda darbu skaistumu.

Ar Beethovenā sonatu atskaņojumiem klaviervakarā piedalījās arī leva Arāja (V kurss), Jazeps Līpšāns (V kurss) un Līvija Kalnāja (II kurss).

Behovena mūzikas raksturojumu un izsmēlošus paskaidrojumus par katru no atskaņotajiem darbiem levdavārdā sniedza muzikas vēstures nodalys II kursa studente Vizbulīte Bērziņa.

Klausītāju atsaucība šim koncertam apļiecina Rīgas muzikas mīļotāju lielo interesi par Konservatorijas studentu darba rezultātiem. Šinī ziņā prof. V. Zosta klavieru klase ir visaktīvākā.

Īpaši vērtīgi, ka savu studentu sasniegumu parādīšanai sabiedrībai prof. V. Zosta organizē vienotā stilā ieturētus tematiskus koncertus. Būtu ļoti, ja šim piemēram sekotu arī citi Konservatorijas pedagogi.

S. Stumbre

Jānis Silazars

Tagad zinu

— Kāpēc atstāji ziedus! Aizmīrsies viss šķita jau... Bet nu atkal sirdi iedūm Palu balss Un miera nav.

Vienmēr sirds man izlikusies It kā smalks Un jūtīgs zvans. Tikko atmlpas skar klusas, Kaut kas krūtīs pēkšņi skan...

Un šais mirkļos Brīnumalnas, Kāds man acu priekšā bur, Senas, mīļu stundu, ainas — Un es atkal esmu tur...

Siltumnīca... Tu ar mani, Jūmta stiklos debess gulst, Novērsos, Lai nepamani, Kā tev blakus skats man mulst.

Pašreiz rozes plaukst — Kaut arī Laukā janvaris dves skarbs, — Zieme radīt pavasarī. Cik tev brīnīgs dots darbs.

Sodien jāizbrauc, Bet liekas: Daļa sirds te palikt grib — Un kad mūsu acis tiekas, Silta gaisma tavās zīkās.

Nu jau gads — Kopš viss tas bijis... Vēstules man sūti, draugs, Un starp rindām arvien vijas, Kaut kas tuvs Un mīļš, Un jauks.

Arī šoreiz rodu ziedos Rindas, Kuras mani sauc: — Varbūt apgrūtinu, piedod, Rozes plaukst... Tās mīli — brauci —

Nu es zinu: neatvairīt Ceļu, Kurā sirds mūs sauc... Vīlens aiziet tikai rītu, Domas — Sovakar jau trauc.

Tagad zinu: Tur es būšu Ne jau rožu dēļ, kas plaukst, Bet tev blakus, Visu mūžu. Gribu tagad palikt, draugs!

ŠONEDĒL

Sodien Filharmonijas zālē koncertlekcija «Vidusāzijas republiku muzikālā». Lektore L. Krasinska. Sākums plkst. 12.

○ Konservatorijas zālē Jazepa Medmūzikas vidusskolas pedagogu un abventu koncerts. Sākums plkst. 19.30.

○ LVU aulā Zaras Doluchanovas koncerts. Sākums plkst. 20.

20. decembrī Latvijas Padomju mēģinieku savienībā gleznotāju sekcijas nāksme. Sākums plkst. 18.

○ Konservatorijas zālē docenta H. Brūna un pedagoga Z. Zarānes klavieru ses studentu atklātais koncerts. Sākums plkst. 20.

21. decembrī Operas un baleta teātra Z. Doluchanovas koncerts. Sākums plkst. 20.

23. decembrī Latvijas Padomju mēģinieku savienībā teātra dekoratoru noformētāju sekcijas sanāksme. Sākums plkst. 18.

25. decembrī Mākslas darbinieku nometnārdū žurnāla «Dzīve un zinātnes» rais izlaidums. Sākums plkst. 20.